

**ІННОВАЦІЇ
У МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ ТА МИСТЕЦТВІ
матеріали
ХІІ Всеукраїнських наукових читань
здобувачів мистецької освіти**

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАЦІЇ У МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ ТА МИСТЕЦТВІ

матеріали

**XII Всеукраїнських наукових читань
здобувачів мистецької освіти**

Рівне
2025

Інновації у музичній освіті та мистецтві: матеріали XII Всеукраїнських наукових читань здобувачів мистецької освіти, Рівне 27 травня 2025 р. / упор. Прокопович Т. Ю. Рівне: Відок, 2025. 48с.

Рецензенти:

Виткалов С. В., доктор культурології, професор, голова ради молодих вчених Рівненського державного гуманітарного університету

Толошняк Н. А., кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри естрадно-вокального мистецтва ЗВО «Університет Короля Данила»

Цюряк І. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецької освіти Житомирського державного університету ім. Івана Франка

У збірнику опубліковані науково-пошукові роботи здобувачів вищої освіти, присвячені розв'язанню актуальних проблем музичної педагогіки та музикознавства.

Відповідальність за добір фактів і викладення матеріалу несуть автори.

Схвалено до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету

(Протокол №12 від 30.10.2025 р.)

© СНТ ФММ РДГУ, 2025

2. Станіславська К.І. *Мистецько–видовищні форми сучасної культури*: монографія. Вид. друге, перероб. і доп. К.: КАКККіМ, 2016. 352 с.
3. Цюряк І., Чернишова А. Хорове мистецтво – виклики сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 74, т. 2. С. 142-147.

Міщурак Марія

ФОРТЕПІАННА МУЗИКА ДЛЯ ДІТЕЙ ТЕТЯНИ АФАНАСЕНКО НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗЗСО

У сучасному світі, де технології швидко змінюють наше життя, музика залишається актуальною, налагоджуючи зв'язок мистецтва з культурою особистості. Фортеп'янна музика відіграє ключову роль в українській культурі, будучи джерелом натхнення, естетичного задоволення та всебічного розвитку молоді. Вивчення фортеп'янної музики впливає на інтелектуальні, емоційні та соціальні здібності учнів, виховує повагу до культурної спадщини, розвиває творчий потенціал та формує впевненість у собі.

Метою наукової студії є розгляд фортеп'янної спадщини для дітей Тетяни Афанасенко з акцентом на використання її творів у початковій школі.

Тетяна Афанасенко – викладач фортеп'яно, кандидат мистецтвознавства, автор пісень та творів для фортеп'яно. Народилася 1981 р. в місті Дніпро в сім'ї музикантів. З дитинства мріяла стати музикантом або дизайнером. Обидві мрії здійснилися, оскільки тепер вона створює книги для навчання музиці. Навчаючи дітей і дорослих аматорів, підбираючи твори під їх індивідуальні можливості та бажання, Т. Афанасенко створювала аранжування відомих пісень та складала власні твори. Багато фортеп'янних творів народжувалися під час імпровізацій з учнями на уроці. Цей досвід відобразився в серії фортеп'янних збірок: «TOP 10 DUETS», «Pop piano book», «Каталог квітів», «Українські пісні у дуетах», «PianoLand» [2].

У своїй викладацькій діяльності педагогиня прагне, щоб процес навчання був цікавим і захоплюючим: використовує кольорові картки з нотами, розмальовки, яскраві ілюстрації та магнітну дошку. Її книги та твори тестуються зі студентами, щоб забезпечити найкращий навчальний досвід [1].

Т. Афанасенко вважає, що класична музика є найкращою основою для початку музичного навчання, але також включає джазові та твори сучасної музики. Вона детально пояснює відмінності у виконанні кожного стилю, слухає з учнями виконавців та намагається відтворити їхню манеру виконання. У її книгах можна знайти адаптовані для початківців твори у стилях свінг, блюз, джаз-вальс, боса-нова, румба, реггі, поп-балада та нью-ейдж [2].

Видання «Pop piano book» складають десять невеликих за обсягом мелодійний п'єс, які розраховані на учнів середніх класів, але можуть бути цікавими для підлітків та дорослих аматорів. Метою авторки у даній збірці було зацікавити учнів поп-стилем, дати можливість на невеликих п'єсах ознайомити з основними ритмічними патернами стилю, підготувати учнів до гри перекладень сучасних пісень [1].

Проаналізуємо один з творів Тетяни Афанасенко із збірки «Pop piano book». П'єса «Бонсай» написана у тональності C dur, у простій тричастинній формі. Мелодика твору побудована на пентатонічному звукоряді, а у ритміці –

остинатні фігури (патерни). Вважаємо доцільним використати фортепіанну п'єсу «Бонсай» на уроках музичного мистецтва в 4 класі у зв'язку з вивченням теми «Східні мотиви» за підручником «Мистецтво» [3, с.98-99].

У вступному слові перед слуханням фортепіанної п'єси «Бонсай» Т. Афанасенко розповідаємо учням про мистецтво створення бонсай, його історію та символізм. Можна порівняти це мистецтво з процесом навчання: як і бонсай вимагає терпіння, уваги та турботи, так і учні повинні прикладати зусилля до своєї освіти. Запитуємо дітей, чи люблять вони доглядати за рослинами, чи мають вони вдома свої маленькі садочки.

Перед прослуховуванням пропонуємо поставити учням запитання: «Якими музичними засобами композиторка «намалювала» японське дерево?». Після прослуховування учні розповідають свої уявлення «картини про бонсай». Вчитель підтримує бесіду питаннями: «Як музика змогла намалювати дерево бонсай? Яка мелодія, регістр, динаміка?» Учні описують мелодію як спокійну, витончену, з плавними переходами, що нагадують крону бонсай. Високий регістр символізує мініатюрність образу японського дерева. Учні описують динамічні відтінки твору: мелодія звучить форте (голосно) – «це символізує сильний порив вітру, який гойдає гілки бонсай, показуючи його витривалість». А моментами звучить піано (тихо) – «це нагадує легкий бриз, що ніжно торкається листя, підкреслюючи красу і спокій». Так вони висловлюють свої бачення та варіанти назви даної композиції: «Маленьке дерево», «Спокій бонсай», «Витонченість природи» та ін.

Після аналізу твору «Бонсай» ми запрошуємо учнів до пластичної інтерпретації п'єси: під час повторного слухання перетворюємося на східне дерево, яке завмерло у дивній позі, але іноді гойдається від вітру. Мелодія твору (8 тактів) може стати вокалізмом, або темою для металофонів та привою до м для ознайомлення учнів з поняттям «пентатоніка». До мелодії фортепіанної п'єси учні можуть вигадати текст про японське дерево тощо.

Отже, фортепіанна музика для дітей Тетяни Афанасенко володіє значним освітнім і розвивальним потенціалом для школярів. Яскраві образи, витонченість і доступність для дитячого сприйняття ставлять її на один рівень з класичним репертуаром вітчизняних та зарубіжних композиторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасенко Т. *Pop Piano Book*. AFABooks. URL: <https://afabooks.com/product/pop-piano-book>
2. Афанасенко Т. *Про мене*. AFABooks. URL: <https://afabooks.com/pro-mene>
3. Масол Л. М., Гайдамака О. В. *Мистецтво: підручник для 4 кл. ЗЗСО*. Київ: Генеза, 2021. 144с.

Музичук Суламита

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЛОМІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Соломія Крушельницька – яскравий вірець культурного посланця, чия концертна діяльність на початку ХХ століття сприяла зміцненню міжнародного іміджу України. Її виступи на світових сценах виходили за межі суто мистецького поля і служили ефективним засобом культурної дипломатії.

ЗМІСТ

Прокопович Т. Передмова	3
Бернацька Н. Ф Хоровий спів як чинник формування національної ідентичності українських дітей у польській школі	4
Богдан С. Формування мистецької компетентності підлітків засобами краєзнавства.....	6
Вайда М. Ольга Герасименко-Олійник – берегиня бандурного мистецтва в діаспорі	8
Ванькович Х. Мистецька діяльність Марти Шевченко в контексті розвитку ансамблевого бандурного виконавства на Івано-Франківщині	11
Горева І. Вплив музично-ритмічних рухів на розвиток когнітивних здібностей дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	15
Зельман Н. До історії вшановування ювілеїв Михайла Вербицького	17
Княжук Н. Музично-педагогічна діяльність Василя Верховинця	20
Кулик В. Голос Сергія Жадана: на перетині мистецтва й громадського життя ...	22
Михайлишина К. Віртуальні хорові проєкти України в реаліях сьогодення	25
Мішурак М. Фортепіанна музика для дітей Тетяни Афанасенко на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО.....	27
Музичук С. Концертна діяльність Соломії Крушельницької у контексті культурної дипломатії.....	28
Огородник В. Хорова діяльність В. Верховинця у контексті сучасного уроку музичного мистецтва	30
Омельченко С. Сергій Грінченко – сучасний віртуоз-баяніст і ансамбліст.....	32
Рудик О. Розвиток музично-творчих навичок дитини засобами комплексної діяльності (на прикладі педагогічної діяльності Василя Верховинця).....	33
Старушик О. Значущість духовної музики в часи лихоліть	35
Хай Д. Павло Кармалюк – грані таланту видатного митця	37
Худецький О. Сучасна музична індустрія та питання авторських прав	41
Шрамович А. Педагогічні поради Василя Верховинця для сучасного вчителя музичного мистецтва	43
Відомості про авторів	46

Наукове видання

Упорядник *Тетяна Прокопович*

Інновації у музичній освіті та мистецтві XII

Формат 145x210

Папір офсет. Друк офсет. Гарнітура Times New Roman

Ум. др. арк. 2,6. Тираж 50 пр.

Верстка та друк видавництва «Відок»

м. Рівне, вул. С. Бандери 62

(036) 63-80-86